

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15Em/1/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713200424
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8713200424.4

Uznesenie

Okresný súd Poprad v právnej veci maloletých detí: R. Š., X.. XX.XX.X005 a G. Š., X.. XX.XX.XXXX, obaja bytom ako matka, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov matka: H. Š., nar. XX.XX.XXXX, L. P., F. XXX a otec: E. Š., nar. XX.XX.XXXX, L. Y. Z., B. XXX/XX, v konaní o výkon rozhodnutia, takto

rozhodol:

I. Konanie z a s t a v u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na súd podal otec návrh na výkon súdneho rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 10C/110/2011 zo dňa 21.05.2012, ktorým bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Podľa rozhodnutia je otec oprávnený stretávať sa s deťmi každú nepárnu sobotu v mesiaci od 14:00 hod. do 17:30 hod. s tým, že matka je povinná deti na styk riadne pripraviť a odovzdať ich otcovi v mieste bydliska detí a otec je povinný deti odovzdať matke v mieste bydliska detí. Otec uviedol, že matka pod rôznymi zámienkami, najčastejšie, že deti sú choré, nie je ochotná stretnutie s deťmi umožniť, svojim konaním nerešpektuje právoplatné súdne rozhodnutie o úprave styku a tento styk marí.

2. Súd zaslal matke výzvu na dobrovoľné plnenie povinnosti uloženej rozhodnutím Okresného súdu Poprad sp. zn. 10C/110/2011 zo dňa 21.05.2012. Súd matku upozornil na následky neplnenia povinnosti. Súd matku súčasne predvolal na informatívny výsluch. Matka sa na predvolanie dostavila a uviedla, že svoju povinnosť deti na styk pripraviť si plní. Deti sú vždy pripravené na strnutie s otcom v zmysle rozsudku, avšak deti samotné styk s otcom odmietajú, nechcú s ním odísť. Ich odmietanie má zaznamenané aj na kamere. Deti na styk nepripraví len vtedy, ak sú deti choré, vtedy dá otcovi dopredu vedieť. Matka predložila potvrdenia od lekára, kedy boli deti choré. Matka ďalej uviedla, že otec odišiel zo spoločnej domácnosti pred tromi rokmi. S deťmi sa dva roky nestýkal, hoci mal predbežným opatrením upravený styk s deťmi v jej prítomnosti pred Obecným úradom v Hôrke, kde však otec ani raz neprišiel. Deti sa otca boja, starší syn ju začína odmietaať za to, že sa musí stretávať s otcom. Otec si nevie deti získať. Pri každom stretnutí sa jej otec detí vyhráža, že v exekúcii príde o majetok a deti budú nakoniec žiť s ním. Deti tieto vyhrážky ťažko znášajú. Všetky tieto skutočnosti hlásila aj Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Poprade.

3. Súd následne požiadal Úrad práce, soc. vecí a rodiny v Poprade, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o podanie správy ohľadom styku otca s maloletými deťmi. Podľa správy rodičom bolo odporúčané psychologické poradenstvo na oddelení, avšak k tomuto nedošlo. Matka po každom stretnutí kontaktuje oddelenie, predkladá potvrdenia od lekára, ak sú deti choré, dopredu o tom informuje otca. Deti na styk vždy pripraví, presviedča ich, aby s otcom išli, ale deti otca odmietajú, plačú a nechcú s otcom odísť.

4. Súd vyzval otca, či sa styk uskutočňuje v zmysle rozhodnutia a či trvá na podanom návrhu. Otec súdu uviedol, že na návrhu trvá, nakoľko matka naďalej nerešpektuje súdne rozhodnutie. Matka pri opätovnom výsluchu na súde uviedla, že styk v apríli sa neuskutočnil z dôvodu liečenia detí, o čom otec dopredu vedel. Svoju povinnosť deti na styk pripraviť dodržiava, otec však nevie s deťmi nadviazať kontakt, nevie si ich získať. Ich vzťah je vážne narušený. Ak deti presvedčia, aby s otcom išli, deti reagujú negatívne aj voči nej. Otec sa mimo určených dní stretnutia o deti nezaujíma, nezatelefonuje, neblahoželá im k meninám a narodeninám. Na sedeniach u psychologičky sa snažili dospieť k riešeniu styku otca s deťmi a súhlasila, aby styk prebiehal najprv na dvore pred domom, kde s deťmi býva, aby sa otec venoval deťom v ich domácom prostredí, avšak otec tak nikdy neurobil.

5. Úrad práce, soc. vecí a rodiny v Poprade, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately predložil súdu správu z referátu poradensko-psychologických služieb, podľa ktorej je styk detí s otcom problematický. Podľa matky deti otca odmietajú, podľa otca matka deti proti nemu „hucká“. Medzi rodičmi nefunguje komunikácia, spolupráca pri starostlivosti o deti a ani zhoda, ako situáciu riešiť. Matka hovorí o zákaze styku, otec o zverení detí do jeho starostlivosti alebo do detského domova. Psychologické poradenstvo je preto neefektívne a nedostatočné.

6. V podaní zo dňa 15.04.2015 otec súdu oznámil, že styk s deťmi neprebíha, nakoľko deti s ním odmietajú ísť. Matka je pri stretnutí vždy prítomná a synovia musia v jej prítomnosti vyhlásiť, že s ním nechcú ísť. Preto trvá na ďalšom výkone rozhodnutia. Matka pri informatívnom výsluchu na súde uviedla, že v určených termínoch deti na styk pripraví, oblečie ich a pripravuje ich aj po psychologickú stránku. S otcom však odmietajú ísť. Ešte ani v jednom prípade s otcom neodišli. Podľa jej názoru si otec nevie deti získať, neprinesie im cukríky ani darček, keď majú sviatok. Otec sa neinformuje o ich zdravotnom stave ani o prospechu v škole. Súdu bola predložená správa Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Poprade, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V správe sa konštatuje, že styk prebieha v stanovenom čase, kedy deti čakajú otca pre domom, deti držia matku po celý čas za ruku a odmietajú od nej odísť. Otec sa raz za čas detí opýta, ako sa im darí v škole, ale deti neodpovedajú. Pohovor bol vykonaný aj s deťmi, ktoré uviedli, že sa s otcom stretávajú každú druhú sobotu, ale na stretnutie sa netešia. Na otca čakajú pred domom. Otec sa ich opýta, ako v škole, oni mu odpovedia a niekedy nie, potom idú domov, s otcom nechcú ísť. Deti uviedli, že otec im neprinesol žiadne darčeky na narodeniny ani na Vianoce, nebol sa pozrieť na ich vystúpenia v ZUŠ. Starší syn R. uviedol, že oni by chceli, aby otec za nimi ani nechodil, považuje to za zbytočné. Prítomnosť matky pri stretnutiach deti hodnotili ako dobrú, ale najradšej by boli, kedy na stretnutia chodiť nemuseli.

7. Na základe uvedeného skutkového stavu veci súdu uznesením č. k. 15Em/1/2013 - 62 zo dňa 28.04.2016 súd vyhlásil výkon rozhodnutia za neprípustný a konanie zastavil. Proti uzneseniu podal odvolanie otec. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 5CoE/177/2016 - 80 zo dňa 23.03.2017 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolacích súd konštatoval, že je potrebné skúmať, prečo a z akého dôvodu sa deti odmietajú s otcom stretávať, buď cestou psychologického poradenstva alebo znaleckým dokazovaním. Súd uznesením č. k. 15Em/1/2013 - 88 zo dňa 15.12.2017 uložil maloletým deťom, matke a otcovi podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Úrade práce, soc. vecí a rodiny v Poprade. Dňa 14.06.2018 bola predložená správa z poradensko-psychologického procesu. V správe sa konštatuje, že zámer poradenstva - zlepšenie vzťahu otca s deťmi - sa nepodarilo prostredníctvom poradenstva dosiahnuť. Otec nedal súhlas na rozdiel od matky so zaslaním správy z procesu, preto sa v správe neuvádzajú dôvernejšie podrobnosti.

8. Dňa 15.05.2019 na výzvu súdu otec oznámil, že trvá na výkone rozhodnutia, pretože matka si svoju povinnosť dobrovoľne neplní.

9. Dňa 28.05.2021 sa uskutočnil na súde pohovor s deťmi a matkou. R. je toho času už vo veku blízkom veku dospelosti - v novembri bude mať 16 rokov, G. v júli dosiahol 14 rokov. R. k priebehu stretnutí s otcom uviedol, že stretnutia prebiehajú tak, že vyjdú s bratom von, otec sa opýta, či s ním nejdú, či nechcú vidieť sestru. Keď povedia, že nie, odídu domov. Otec sa aj v minulosti opýtal, ako sa majú, nikdy sa neopýtal, čo by chceli robiť, kam by chceli ísť, na nejaký výlet. Na meniny a narodeniny niekedy prišiel, ale nedoniesol žiadny darček. Teraz už cez víkend má niekedy nejaké vystúpenia alebo svoje aktivity, mama dá otcovi vedieť, že stretnutie mu nevyhovuje, ale otec trvá na určených termínoch. Mama stále hovorí, že je potrebné, aby sa s otcom stretli, ale jemu to nič nehovorí, otec je preňho cudzí človek. Nevie si predstaviť stretnutia s otcom aj len na dve hodiny niekde v cukrárni, je to preňho cudzí človek. G. uviedol,

že otec s ním nikdy nenadviazal vzťah, neopýtal sa, čo ho baví, kde by chcel ísť. Na stretnutiach otcovi povedia, že s ním nechcú ísť a vrátia sa domov. S bratom tancujú vo folklórnom súbore, ale otec sa nikdy nebol pozrieť na ich vystúpenia. Darčeky mu na meniny ani na narodeniny nepriniesol. V súčasnosti s otcom už nechce nikam chodiť, je to preňho cudzí človek. Matka uviedla, že vždy rešpektovala súdne rozhodnutie a deti vždy posielala a aj s nimi vždy vyšla pred dom. Otec sa ich vždy opýta základné frázy, ako sa majú, kedy prídu pozrieť sestru, ale nikdy s nimi nenadviazal nejaký bližší vzťah. Ani na narodeniny im nezavolať. Už v minulosti, keď ešte riešili styk, keď boli menší, aj pani psychologička odporúčala, aby sa otec s deťmi pohral na dvore, aby si našiel ku nim nejakú cestu pri hre, čo umožňovala bez akýchkoľvek problémov. Otec sa však s deťmi nikdy nevedel pohrať a ani nájsť si ku nim cestu a zblížiť sa s nimi. Tú vinu sa snažil stále zhodiť na ňu, takto to aj prezentoval pred deťmi a oni to už nechceli počuť. Sú to maličkosti, ale deti si to všímajú. Má z toho celého pocit, že aj na ten styk príde otec len z toho dôvodu, aby nahneval ju alebo deti, sú to vždy len frázy, ktoré používa, on sa reálne nikdy o nich nezaujímal. Nad rámec výživného nikdy neprispel, deťom nikdy nedal žiadne darčeky ani ku príležitosti sviatkov. Neprejavuje o nich skutočný záujem. Navrhuje zastaviť výkon rozhodnutia, lebo je v neprospech detí. Ublíži im to a traumatizuje ich a oni si už sami soboty podelili na dobré soboty, kedy majú svoj program, a zlé soboty, kedy musia čakať na otca. Striktne dodržiavajú rozhodnutie súdu, aby nedošlo ku nejakým problémom.

10. Podľa § 395 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Podľa § 376 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

12. Podľa § 3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, súd po podaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 zákona) alebo po začatí konania, ktoré sa začína bez návrhu (§ 376 ods. 2 zákona), pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu. Podľa § 3 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, pri zisťovaní existencie ospravedlniteľných dôvodov podľa odseku 1 súd zohľadňuje najmä správanie sa povinného pri plnení povinností a správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa a názor maloletého.

13. Podľa § 390 písm. e) CMP súd aj bez návrhu uznesením konanie o výkon rozhodnutia zastaví, ak došlo k splneniu povinnosti.

14. Podľa § 391 CMP o náhrade trov konania rozhoduje súd v uznesení, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastavuje.

15. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti mal súd za preukázané, že v predmetnej veci je daný dôvod na zastavenie konania podľa § 390 písm. e) CMP. Výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí predstavuje nútené vymożenie povinnosti uloženej súdnym rozhodnutím. Predpokladom pre vedenie konania je preto situácia, kedy si povinný rodič neplní dobrovoľne svoju povinnosť, ktorá mu bola uložená rozhodnutím týkajúcom sa starostlivosti o maloleté deti. V predmetnej veci rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 10C/110/2011 - 40 zo dňa 21.05.2012 bola uložená povinnosť matke, a to pripraviť deti na styk s otcom každú nepárnu sobotu v mesiaci od 14:00 hod. do 17:30 hod. a súčasne bola obom rodičom uložená povinnosť vopred sa informovať o vážnej prekážke, pre ktorú sa v konkrétnom prípade nemôže styk uskutočniť. Nakoľko sa deti nestýkali s otcom v zmysle uvedeného rozhodnutia, otec podal návrh na výkon rozhodnutia, pretože bol presvedčený, že matka si svoju povinnosť deti na styk pripraviť neplní. Súd šetrením pomerov účastníkov však nezistil a nemal preukázané, že matka svojím konaním zabraňuje uskutočňovaniu styku, teda, že porušuje povinnosť deti na styk riadne pripraviť. Deti v priebehu celého obdobia vedenia konania boli v určený deň pripravené na stretnutie s otcom, každý prípad, kedy sa styk neuskutočnil, matka doložila dokladmi o chorobe detí, prípadne o absolvovaní liečenia, podávala vyjadrenia na základe každej výzvy súdu, dostavila sa na predvolanie na súd ako aj

k pohovorom na orgáne sociálnoprávnej ochrany detí a kurately a poradensko-psychologického centra, na rozdiel od otca dala súhlas na zaslanie detailnej správy z poradensko-psychologického procesu v roku 2018 súdu. Z dlhodobého sledovania situácie v rodine má súd za to, že neuskutočňovanie styku otca s deťmi bolo spôsobené rozvratom vzťahov v rodine, neschopnosťou oboch rodičov nájsť vzájomnú komunikáciu a negatívnym vzťahom detí k otcovi, nie neplnením povinnosti matky deti na styk pripraviť. Súd preto s ohľadom na najlepší záujem detí nepristúpil k samotnému výkonu rozhodnutia. Deti uvádzali pri pohovoroch tiež ako okolnosť, ktorá na ne negatívne pôsobila, a to prístup otca pri stretnutiach, neprejavenie záujmu aj mimo času stretnutí, neprinesenia žiadneho darčeka k sviatku a pod. Po zvážení všetkých uvedených okolností dospel súd k záveru, že vzhľadom na odmietavý postoj detí k otcovi, by nútené odňatie detí matke a ich odovzdanie otcovi bolo v rozpore s ich najlepším záujmom a vystavilo by deti veľkému stresu. Súd však s cieľom dosiahnuť úpravu vzťahov v rodine, a tým aj uskutočňovanie styku otca s deťmi, čo má byť prvoradou úlohou súdu, konanie nezastavil a využil všetky dostupné preventívne opatrenia. Z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016, kedy konanie začalo, ako aj z ustanovení CMP upravujúcich výkon rozhodnutia vyplýva, že pred nariadením samotného výkonu má súd urobiť úkony plniace preventívny a výchovný účel. Jeho cieľom je pôsobiť na oprávnenú a povinnú osobu tak, že príde k dobrovoľnému plneniu povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, alebo k inej dohode, čo do ich realizácie. Je na súde aký spôsob preventívneho pôsobenia zvolí. Taktiež môže využiť rôzne subjekty, či už orgán sociálnoprávnej ochrany detí a kurately, ako aj mediátora. Diapazón možností, ktoré súd má koliduje individuálnym skutkovým okolnostiam ktorého konkrétneho prípadu. Súd môže zvoliť napríklad aj osobný pohovor s rodičmi maloletého, so samotným maloletým a podobne. V priebehu celého predmetného konania súd využil viacnásobne prostriedky preventívneho pôsobenia, pohovory s matkou, otcom, spoluprácu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a kurately, súd nariadil - v zmysle pokynu Krajského súdu v Prešove - psychologické poradenstvo. Napriek dlhodobému preventívnemu pôsobeniu súdu nedošlo k náprave vzťahov v rodine. Nedostatok komunikácie medzi rodičmi navzájom a ich konfliktný vzťah spôsobil, že deti si s otcom nevytvorili vzťah a nechceli sa s otcom kontaktovať. Deti sa medzitým priblížili k veku dospelosti, a preto je už potrebné prihliadať predovšetkým na ich vôľu. Z ich vyjadrení zo dňa 28.05.2021 jednoznačne vyplýva, že nemajú záujem o stretnutia s otcom, zároveň vylúčili, že ich mama negatívne ovplyvňovala pri stretnutiach, naopak im práve zdôrazňovala, že je potrebné, aby sa s otcom stretávali. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR IV. ÚS 100/2014: „Zároveň je nevyhnutné zohľadniť skutočnosť, že realizácia rozhodnutia o výchove maloletých detí bude od určitého veku dieťaťa takmer vždy závislá nielen od vôle rodičov, ale aj maloletého dieťaťa.“ Súd na základe všetkých vykonaných šetrení a vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že matka neporušovala svoju povinnosť deti na styk pripraviť resp. dôvodom neuskutočňovania styku otca s maloletými deťmi nebolo porušovanie povinnosti matky maloletých detí, preto konanie podľa § 390 písm. e) CMP zastavil.

17. K povinnosti súdu pôsobiť pri dosiahnutí realizácie rozhodnutia upravujúce vzťah rodiča s dieťaťom súd cituje z rozhodnutia Ústavného súdu SR č. I. ÚS 553/2016:

„14. Výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí podľa § 272 OSP a nasl. predstavuje nútené vymoženie povinnosti uloženej súdnym rozhodnutím, v tomto prípade predbežným opatrením, ktoré dočasne upravuje pomery, kým sa nerozhodne vo veci samej. Podmienkou núteného výkonu je okrem existencie vykonateľného rozhodnutia a návrhu oprávnenej osoby, príp. uznesenia súdu o začatí konania, aj dobrovoľné nesplnenie povinnosti uloženej súdnym rozhodnutím. V danom prípade sa sťažovateľ návrhom, ktorý podal 27. januára 2016, domáhal realizácie svojho práva na styk s maloletou dcérou. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujú jednotlivé právne nástroje, ktoré majú viesť k dobrovoľnému plneniu rozhodnutia, prípadne k podrobeniu sa rozhodnutiu, napr. písomná výzva, upozornenie a nariadenie pojednávania (§ 272 ods. 3 OSP), ukladanie pokuty (§ 273 ods. 1 OSP), výzva na zastavenie príslušných dávok (§ 273 ods. 2 OSP), pričom tiež upravuje odňatie dieťaťa (§ 273 ods. 4 a nasl. OSP) ako priamy spôsob výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí. Postup súdu v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí bude v zásade vždy odlišný, pretože je závislý od konkrétnych okolností prípadu. Taktiež je potrebné uviesť, že realizácia rozhodnutia o výchove maloletých detí bude od určitého veku dieťaťa závislá nielen od vôle rodičov, ale aj od maloletého dieťaťa. V týchto prípadoch tak súd len vytvára, prípadne zabezpečuje vhodné predpoklady na realizáciu rozhodnutia, nemá však vo svojej moci dosiahnuť to, aby jeho pôsobenie vždy viedlo k výkonu rozhodnutia (m. m. IV. ÚS 452/2013).

15. Ústavný súd poukazuje aj na existujúcu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý v obdobnej veci uviedol, že pokiaľ je preukázaná existencia rodinného vzťahu v zmysle článku 8 dohovoru, mal by štát v zásade konať tak, aby umožnil rozvoj tohto vzťahu, a mal

by pritom prijať vhodné opatrenia k naviazaniu styku medzi dotýčným rodičom a dieťaťom (Kutzner proti Nemecku, č. 46544/99, bod 61, ESLP 2002-I). Povinnosť štátnych orgánov prijať opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti, nie je absolútna. Porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb vždy predstavuje dôležitý faktor. Štátne orgány síce majú vyvíjať snahu, aby tejto spolupráci napomohli, ale ich povinnosť využívať donucovacie prostriedky nemôže byť neobmedzená. Musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a hlavne na najvyšší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznáva čl. 8 dohovoru (Volský proti Českej republike, bod 118). Článok 8 dohovoru v žiadnom prípade neopravňuje rodiča na to, aby vyžadoval prijatie opatrení, ktoré by poškodzovali zdravie a rozvoj dieťaťa [Elsholz proti Nemecku (Veľký senát), č. 25735/94, body 49 50, ESLP 2000-VIII]. Rozhodujúce je zistiť, či štátne orgány prijali na účely uľahčenia styku všetky nevyhnutné opatrenia, ktoré od nich bolo možné v danom prípade rozumne očakávať (Nuutinen proti Fínsku, č. 32842/96, bod 128, ESLP 2000-VIII). Vnútroštátne sudy zabezpečujúce výkon rozhodnutia sú povinné zaistiť vhodnú rovnováhu medzi záujmom dieťaťa žiť v pokojnom prostredí a záujmami otca, ktorými bol vedený pri podnikaní svojich krokov. Pokiaľ súdom prijaté opatrenia, ktoré je možné od neho očakávať s cieľom zabezpečiť výkon práva na styk s dieťaťom, nevedli k uspokojivému výsledku, pozitívne povinnosti štátu vyplývajúce z dohovoru nespočívajú v povinnosti dosiahnuť určitý výsledok, ale iba v povinnosti vynaložiť k tomu prostriedky; sudy totiž nie sú všemocné, najmä ak sa v záležitostiach v oblasti rodinného života dostávajú do stretu s rodičmi, ktorí nie sú schopní prekonať svoju nevraživosť a nehľadajú pritom na záujmy vlastného dieťaťa (Pedovič proti Českej republike, č. 27145/03, body 109, 115, 18. 7. 2006).

16. Pri hodnotení toho, či okresný súd v konaní o výkon predbežného opatrenia o úprave styku s maloletým dieťaťom konal bez zbytočných prietahov a či konal sústredene a efektívne, je potrebné zohľadniť uvedené špecifiká. Nemožno preto automaticky vychádzať z dĺžky konania, početnosti procesných úkonov súdu alebo z efektivity, akú jeho postup (činnosť) dosiahol.“

18. Obdobne aj Ústavný súd ČR zdôraznil potrebu prihliadať na názor maloletých detí pri prijímaní opatrení v konaní o výkon rozhodnutia vo svojom rozhodnutí II. ÚS 3489/2015:

„27. Jak již bylo výše rekapitulováno, krajský soud uložení pokuty podle ustanovení § 502 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních odůvodnil především tím, že stěžovatelka svoji povinnost připravit nezletilé děti k soudně vymezenému styku s otcem dostatečně neplnila, neboť dle jeho názoru nestačí, že "(stěžovatelka) styk umožní a nezletilým připraví ke styku zavazadlo s osobními věcmi, případně, že jim řekne, že by se s otcem měli stýkat", ale její povinností bylo, s ohledem na negativní postoj nezletilých dětí ke stykům s jejich otcem, "na nezletilé působit intenzivně, musí jim přiměřeně jejich rozumovým schopnostem vysvětlit roli otce v jejich životě, a pokud sama toto nedokáže, zařídit pro nezletilé například psychoterapii apod.".

28. S tímto právním závěrem krajského soudu se ovšem Ústavní soud neztotožňuje, neboť je toho názoru, že se nachází v rozporu s výše vymezeným účelem uložení pokuty podle ustanovení § 502 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních, které nemůže být prostředkem k vynucení povinnosti stěžovatelky, jejíž splnění není zcela v její moci (v důsledku negativního postoje samotných nezletilých dětí), resp. jejíž nesplnění sama vědomě nezapříčinila (nebylo nijak prokázáno, že by příčinou negativního postoje samotných nezletilých dětí bylo chování či úmyslné ovlivňování ze strany stěžovatelky). Dle názoru Ústavního soudu nicméně krajský soud účel uložení pokuty hodnotil zcela odlišně, neboť se při svém rozhodování primárně soustředil spíše na hledání "viníka", který zapříčinil vznik negativního postoje nezletilých dětí ke stykům s jejich otcem, za něhož pak označil stěžovatelku (byť krajský soud konstatoval i jistý díl viny na straně otce), již také následně za "nedostatečně intenzivní ovlivňování jejich postoje" uložil sankci (pokutu), aniž by však zohlednil další významné faktory, zejména pak negativní postoj (přání) samotných nezletilých dětí, které takový kategorický závěr o vině stěžovatelky v podstatě vylučují.

29. V této souvislosti a především je proto třeba odmítnout způsob, jakým krajský soud tento negativní postoj samotných nezletilých dětí ke stykům s jejich otcem hodnotil. Krajský soud jej totiž, v rozporu s výše uvedenými ústavněprávními kritérii, odmítl jakkoliv ve svém rozhodnutí reflektovat a zohlednit, když dospěl k nijak odůvodněnému či důkazně podloženému závěru, že (v době rozhodnutí) jedenáctiletý V. "není ve věku, aby chápal dosah svých rozhodnutí, která přebírá od staršího J.", resp. ani téměř třináctiletý J. "ho nechápe a zatím ani nemůže chápat", ačkoliv výše citovaná judikatura a koneckonců i občanský zákoník (§ 867 odst. 2) považují uvedený věk za dostatečný (z hlediska rozumové a emocionální vyspělosti) pro formování vlastního názoru a stanoviska i ke svému budoucímu výchovnému uspořádání. Za dané situace tak krajský soud nejenže z uvedeného postoje (přání) nezletilých dětí neučinil ono "zásadní vodítko při hledání jejich nejlepšího zájmu", ale naopak jej považoval za nežádoucí

překážku umožnění běžného styku otce s nimi, kterou je třeba intenzivnějším působením ze strany stěžovatelky odstranit.

30. Jakkoliv se Ústavní soud ztotožňuje s východisky krajského soudu, který svým postupem sledoval prosazení obecně žádoucího cíle v podobě zachování, příp. postupného prohlubování, vzájemného vztahu mezi nezletilými dětmi a jejich otcem, nemůže v žádném případě akceptovat skutečnost, že se ho krajský soud snaží dosáhnout přímo proti vůli (přání) nezletilých dětí, které lze pro jejich věk již považovat za natolik rozumově a emocionálně vyspělé, že jsou schopny uvědomit si dosah těchto svých rozhodnutí, přičemž nebylo v daném případě nijak prokázáno, že by tomu tak být nemohlo, resp. že by jejich vůle byla účelově a systematicky formována ze strany třetí osoby (zde stěžovatelky). Nadto tak krajský soud činí zcela nevhodným a nepřiměřeným způsobem, tj. použitím donucovacího prostředku ve formě uložení pokuty jejich matce (podle § 502 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních), z něhož tak učinil jakýsi sankční nástroj k prosazení "násilné" změny projevů vůle (přání) nezletilých dětí ke stykům s jejich otcem, a to za situace, kdy ke změně nedošlo ani přes adekvátní výchovné působení ze strany stěžovatelky, orgánu sociálně-právní ochrany dětí, specializovaného pracoviště pro asistovaný styk rodičů s dětmi (Area Fausta) či přímo ze strany krajského soudu prostřednictvím pohovoru s oběma nezletilými."

19. Súd preto záverom ešte raz zdôrazňuje, že v konaní sa nepreukázalo porušenie povinnosti matky deti na styk pripraviť, nakoľko deti boli pravidelne na styk pripravené a otca v určený čas čakali pred domom. Ako aj vyplýva z vyššie citovaného rozhodnutia Ústavného súdu ČR nie je možné od matky žiadať, aby sama svojím pôsobením na deti zmenila negatívny postoj detí k otcovi. Ani súd s využitím psychologického poradenstva ani ďalších opatrení nedokázal zmeniť pomery v rodine. S ohľadom na výsledok doterajšieho pôsobenia na rodinu a v súčasnosti už predovšetkým s prihliadnutím na názor maloletých detí, ktoré sú už vo veku 15 (za dva mesiace 16) rokov a 14 rokov, nepovažuje súd za vhodné ďalšie vedenie konania, ktorého účelom je primäť matku plniť si povinnosť, deti na styk pripraviť. Preto, ako je už konštatované vyššie, súd konanie zastavil.

20. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku a účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia uznesenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.